

Serviciile secrete nu sunt presa

VOCEA VÂLCII

Vorbim tot mai mult de prezent, de viitor, de integrarea României în Uniunea Europeană se fac sondaje care mai de care mai exacte care ne spun câte deodorante folosim pe an, câtă carne mâncăm, cu ce cantitate de apă ne spălăm. Alte sondaje ne caută prin dulapuri hainele mai vechi sau mai noi, altele ne caută prin dosarele școlare să ne citească viitorul. După cantitatea de inteligență pe care ne-o pun în creier profesorii Ion Luca Caragiale ne face și astăzi să rădem-plângem, descoperind, la distanță de un secol, că avem aceleași năravuri, obiceiuri și chiar expresii, uneori ridicole, alteori hilare, dar perene în vorbirea și mai ales în sufletul nostru balcanic, prin excelență... Ceea ce-i acum în țară, este de Caragiale. Se repetă un scenariu îndelung exersat de comuniști și preluat de „democrații” post-decembriști. Cei care pe vremea lui Ceaușescu erau niște neica nimeni și acum se vor împliniți, crezând că le-a venit și lor vremea. Scandalul din jurul dosarelor aflate la CNSAS Continuă, aproape fără ieșire. Dintr-un șir ce este departe de a se încheia, un nou scandal zguduie lumea presei, acum. De data aceasta este vorba de problema relației dintre ziariști și serviciile speciale, de pseudo existența unor ofițeri acoperiți în redacțiile naționale sau locale. Deși nu pare, toate aceste scandaluri sunt de fapt simple tehnici de manipulare a opiniei publice, false ținte și probleme menite să abată atenția populației de la adevăratele pietre de moară care macină România: sărăcia, sănătatea, învățământul. Zi de zi și ceas de ceas suntem intoxicați, nu vedem și nu auzim altceva decât scandaluri legate de deconspirări, politicieni, preoți ortodocși, minori recrutați și acum ziariști. Se urmărește în primul rând demonizarea ideii de muncă secretă, pentru că în România să nu mai fie nimic credibil. Până la urmă nici nu trebuie să ne mirăm, dacă este atacată sistematic biserica, armata, de ce nu ar fi atacate și serviciile secrete și, pe acest segment, relațiile dintre aceste servicii și ziariști? Strategia de securitate a României este stabilită de factorul politic, iar pe domeniul siguranței naționale ea este pusă în practică de serviciile de informații. Fiecare din aceste servicii, în

baza legilor care guvernează siguranța națională, desfășoară muncă specifică pe domeniile unde este abilitat de lege. Una din principalele metode utilizate în lume este crearea unor rețele informative în mediile de interes. Presa nu mai este de 17 ani un mediu de interes. Presa de După 1989 nu a mai constituit o ținută a serviciilor secrete. Cel mult, ea a fost folosită ca un mijloc de realizare a misiunilor specifice acestor servicii, în sensul că, sub umbrela acestei meserii, ofițerii de informații se mișcau ca peștele în apă. Între serviciile secrete și presă se stabilesc anumite relații, dar acest lucru este normal într-o țară democratică. Între meseria de ofițer de informații și cea de ziarist există multe similitudini, și unii și alții că utându informații pe care unele persoane și grupări caută săle ascundă.

Și unii și alții, în munca lor se folosesc de anumite surse, respectiv de persoane care dețin acest gen de informații sau care au sau pot avea acces la ele. Și ziaristul și securistul caută să și conspire sursele și, nu în puține cazuri, plătesc pentru aceste informații. Desigur, sunt și deosebiri. În vreme ce munca ziaristului se materializează în informarea publicului larg, munca ofițerilor de informații este destinată informării factorilor de decizie politică din stat, a președintelui țării, a primului ministru, a președinților celor două camere, iar pe plan local a prefectilor și a altor persoane cu funcții de decizie. În nenumărate situații, pe baza muncii desfășurate de ziaristi au fost descoperite mari cazuri de corupție, au fost aduse în atenția opiniei publice tot felul de privatizări frauduloase, implicarea politicului în activități specifice fenomenului de crimă organizată, spălare de bani. În baza dezvăluirilor făcute de ziaristi s-au sesizat din oficiu autoritățile statului, au fost demarate anchete, au fost schimbate din funcții persoane importante, au fost scoase de sub preș toate mizeriile care macină societatea românească. Meseria de ziarist oferă celui care deține această calitate dreptul de a se informa, de a culege date și informații de interes public. De asemenea, oferă un acces, aproape neîngrădit, în orice locuri și medii. Bine înțeles că acest aspect nu putea scăpa interesului celor de la serviciile secrete și s-a profitat din plin de acest lucru. Ca urmare, este posibil ca în scopul realizării misiunilor pe care le-au avut sau le au, ofițerii acestor servicii să fi recrutat ziaristi, sau să introducă în presă ofițerii sub acoperire. Nici într-un caz ziaristii recrutați nu au fost folosiți pentru a spiona redacțiile unde lucrau, în primul rând pentru că nu aveau ce să spioneze, iar apoi, devenea un efort inutil, pentru că munca ziaristului este publică, la vedere. Serviciile s-au folosit și se vor folosi de acoperirea pe care o oferă această meserie. Aici fac trimitere la încercarea unor politicieni de a promova un articol care să interzică recrutarea de ziaristi, sau folosirea de ofițerii sub acoperire sub paravanul presei, într-un proiect de lege pe linia siguranței naționale. Asta ar fi ca și cum ai încerca să promovezi o lege în care să interzici că lăutul pe de lături într-o câsnicie. Cine va putea vreodată să interzică unui ofițer de informații să și bea cafeaua de dimineață cu un ziarist sau invers? A făcut-o, fără succes, cam prin anii 1997, g-ralul (r) Viorel Îlbuleac șeful Secției SRI Vâlcea, devenind ridicol. Cine îi va putea opri pe cunoscuți să discute în timpul ritualului de băut cafea și probleme care-i interesează și de care se lovesc zilnic.

Și ca să ne raportăm la partenerii noștri din NATO, deoarece este la modă acest lucru, toate serviciile care se respectă folosesc, printre alte mijloace, și ajutorul lucrătorilor din presă și acoperirea pe care o oferă meseria de ziarist. Relația dintre serviciile secrete și presă nu este un scop în sine. Înainte de 1989, situația era alta. Pe informații interne securitatea avea o linie care avea în atenție această categorie specială, a ziaristilor. Generic era numită problema „presă-edituri”. Având în vedere pericolul potențial pe care îl prezentau cei care lucrau în aceste domenii, controlul informativ era strict. Se materializa prin recrutarea de persoane din rândul ziaristilor care aveau misiunea de informa rapid despre orice derapaj, idee, cuvânt rostit, care nu era în acord cu politica oficială. Însă azi lucrurile s-au schimbat. Libertatea de expresie este asigurată. Funcționează necondiționat. Oricine poate spune ce vrea. Nu te mai ține Securitatea. În cel mai rău caz, cineva ar putea considera că nu ești în toate mințile. Dar, așa cum spunea Nicolae Iorga, nu suntem într-o țară unde se poate jena cineva...

Romeo Popescu